

הפתעת מפגן טושינו - מה היא אומרת?

ראיה לערכם, אף היום, של מזוטיירוטליהגנה רואים במטוס הסובייטי החדש מדגם „סוחוי“ (כנראה דו-סילוני) בעל טילי אור-אור (כמשוער — לטוח 8-10 ק"מ) ומטרכת אלקטרונית — וכנראה אף תותח אוטומטי מוסתר.

את אותו הערך (אם לא עדיפות) בלוחמת האויר; כי גורם זה לא ניתן לחישוב מבחינה טקטית ולא להפרעה אלקטרונית והוא עצמו ניתן לבקרה בלתי-אמצעית וכתמדת.

ראש שרות-המודיעין בצבא ארה"ב, גנרל ויליאמס, הצהיר כבר בראשית שנה זו: מפגן ציליזם ארוכי-טווח, ולא רקטות, הנם הכלים הראשיים להתקפה גלובלית של ברה"מ. גנרל קאסילניקוב כתב בעתון הצבא הסובייטי, קראסנאיה זויאודה, כי ברה"מ בוחנת את עצמת הכוחות-הלוחמים לאור ההתפתחות יות הטכניות והאסטרטגיות וכי הגיעה לידי מסקנות נכונות בדבר הגברתם או הפחתתם של סוגי הגייסות השונים. הוא אף מאשר את שינויי החימוש אשר בעקבותיהם נקבע סדר-עדיפות חדש לגבי סוגי-הגייסות בצבא ברה"מ: בראש צועד חיל-האויר, אחריו הנשק-הגרעיני, אמצעי הלוחמה הכימית, הדי גייסות הממוכנים והממונעים. הכוחות הדי מכריעים והטיפוסיים עד כה למרחביה הגדודים לים של ברה"מ — כוחות הקרקע — עומדים במקום האחרון.

אם גם קאסילניקוב הרחיק לכת במאמרו — לדעתנו רחוק מדי — מסמן הוא בכל זאת נטיה חדשה אשר עשויה להשתלט על אפס ועל חמתם של הגנרלים שבחיל-הצבא, ואשר יהיה בה כדי להעניק לכוחות-האויר מעמד שווה לזה של צבא-הקרקע ושל הצי; ואז באמת תקוים הדוקטרינה הסובייטית בדבר תיאום מושלם של הכוחות.

מי שעוסק בבעית לוחמת-האויר החדשה בליסודיות ובאובייקטיביות לא הופתע, עקרונית, מתוצגת טושינו. מפתיע יותר היה לו באמת ויתרה ברה"מ על ניצול האפשרויות הטקטיות, אופרטיביות ואסטרטגיות אשר ל- מערכות-הנשק המאושות. אולם מתברר כי אף על הסובייטים להודות בכך — אם כי בעקיפין — שאין לנהל את מלחמת-האויר ברקטות וטילים בליסטיים בלבד. מתקבל על הדעת כי תכנון חד-צדדי כזה לא הובא על ידם בחשבון מעשי; ויתכן אף כי ההתי פתחויות בשטח הרקטות לא היו כה חיוביות כפי שקיוו זאת עוד לפני כשנה. גם ב- ארה"ב, ובאירופה שכך במקצת, „בולמוס הרקטות“ דהיינו שמערכות-נשק חדשות, ו- ללא-ספק חשובות, אלה הוצבו על קרקע המציאות. בין השנים, שניתן להשיגם על-ידי צוותים נבחרים בשטחי ניסוי בתנאים אופטימליים וללא השפעת פעולת-אויב, ובין אלה שיושגו בתנאי שדה-קרב קשים ו- אכזריים ובתנאי מלחמה — קיים בכל זאת הבדל ניכר מאד. הבדל זה ניכר יותר ויותר לאור הנסיון הנרכש עתה בגייסות. יתכן גם שהוסקו בינתיים מסקנות חדשות בדבר אפשרות ההתגוננות בפני טילים בליסטיים, כך שנשק-התקפה חד-צדדי ותד-מסלולי זה — כזהו הנשק המונחה הניתן לחישוב טקטי — יפחת במהרה כוח ההרתעה שבו. במיוחד יגבר משקלן של ההשפעות אשר ניתן להשיגן על-ידי לוחמה גרעינית ו- אלקטרונית ואלה ישוו לגורם האדם לפחות

בחוברת „מערכות“ קל"ח פרסמנו סקירה על מפגן זה של עצמת-האויר הסובייטית אשר יהיה הפתעה מוחלטת ל„מערב“. הוצגו בו לפחות 15 דגמי מטוסים והליקופטרים אשר טרם נודע דבר על קיומם; ואלה הופיעו בטיסות מבנה — דבר הסותר את הדעה כי כל הדגמים החדשים המוצגים אינם אלא דגמי-ניסוי.

באשר להערכת המפגן — מובא כאן קטע מתוך מאמר שנתפרסם בירחון אגודת הקצינים השביצית:

„תוצגת כלי-טיס זה, הפגנה רבת-רושם זו של עצמת-האויר סובייטית — מה היתה תכליתיה?

גנרל סרגי רודנקו, ראש-המטה של חיל-האויר הסובייטי, וסגן-המפקד שלו, ואשר היה האחראי למפגן בטושינו, הודיע בשיתח עתונאים כי תכלית התצוגה ב-9 ליולי 1961 היא להדגים את עצמת חיל-האויר הסובייטי הודעה זו מאשרת פירושים, מעריכיים מסוימים לפיהם התכנון הסובייטים להקטין את הרושם הגדול שהשאירה תצוגת האויר של העולם המערבי והניטרלי, אשר התקיימה השנה בפריז. היעדרו המוחלט של חיל-האויר הסובייטי בפריז נתפרש על-ידי המערב כחוצאה של מצב-של-ניחיתות. ואכן צריך היה לסתור פירוש זה נמרצות; ובו בזמן היה על טושינו להציג לעיני המערב את עצמת-האויר של ברה"מ ואת כוונותיה למאבק לאור הידרדרות אפשרית של התי-נגשות בקשר לסכסוך-ברלין.